

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Današnji list smo poslali vsem dosedanjim naročnikom. Uljudno prosimo, da blagovolé kmalu naročnino ponoviti. Posebno pa prosimo vse one, ki so še s staro naročnino zaostali, da se potrudijo, isto vpslati. Kdor pa ne želi biti več naročnik, prosimo, naj nam 1. številko vrne.

Upravništvo.

Gospodarske stvari.

O živinski soli.

Letos je sklenil državni zbor na Dunaji za kmetovalce jako važno postavo. S prihodnjim mesecem februarjem naj se zniža cena živinski soli od 10 K na 6 K pri 100 Kg. Ker je ta naredba občevažnega pomena, in ker mnogi živinorejci ne vé ceniti pravo vrednost soli za povzdigo svoje živine, zato naj sledé te-le vrstice.

Starejši ljudje se vedó še dobro spominjati, da se je dobivala rdeča živinska sol jako po ceni v prodajalnicah. Ta sol se je rabila v prvotnem namenu za soljenje krme naši živini. S prav navadnim očiščenjem se je pa dobila iz nje prav dobra in čista kuhinjska sol, katero so mnogi raje rabili za dodatek svojim jedilom, kakor pa v prodajalnicah kupljeno sol. Vsled premnoge rabe te soli za užitek ljudem in ne živini in tudi iz drugih vzrokov ustavila je država spečavanje te soli v obče in dlje časa nismo imeli drugo sol, kakor kuhinjsko sol. Kmetovalci so se vsled tega z ozirom na važnost soli kot dodatek krmi po pravici pritoževali, da se jim godi krivica, kajti s kuhinjsko soljo soliti krmo živini jim je bilo predrago, brez soli bilo jim je skoro nemogoče shajati. To je uvaževala i država. V ta namen je začela ona z nova razpečavati „živinsko“ sol, ki je navadna neočiščena kuhinjska sol, kateri se je pa dodalo približno 1% primesi in sicer pelinoveca in rumene „ocker“ barve, da se tako „denaturirana“ sol lahko rabi pri goveji živini, ni pa užitna za človeški okus, niti se ne dá očistiti. Goveji živini pa prav dobro prija.

Kakšen pomen ima sol pri krmljenju živine, kdaj naj se rabi in v kateri množini?

Sol je živini neobhodno potrebna. Ona pomaga želodcu, da lažje prebava težko prebavno klajo, napravlja dober tek, pospešuje pretvorbo in ohrani živino zdravo in krepko. Pri dobri klaji n. pr. v dobrem senu, otavi se sicer nahaja vedno dovolj soli, kolikor jo namreč živina potrebuje. A vsi dobro iz skušnje vemo, da porablamo pri krmljenju tudi slabo, izprano klajo, ki je

manj redilna in težko prebavna. Živina, ki se dlje časa s tako krmo preživi, postaja pobita, hira, dlaka se ji ščetini, krmivo se jej upira. Tu je najboljši pripomoček, da porabimo tako klajo za nastil in vzamemo le dobro seno. Ali vsak kmetovalec ni v tem prijetnem položaju, bodisi iz denarnega stališča, bodisi da boljše krme sploh ni dobiti. V takih okoliščinah je najboljšje, da solimo tako krmo. Po njej živina tudi slabejšo klajo lažje prebavi, kajti sol podpira želodčne in črevesne soke pri njih poslu. Kadar tedaj pokladamo izprano seno ali težko prebavno klajo, n. pr. deteljo, sočivje, tedaj je vedno nekoliko soli na mestu. Ravno tako pokladamo živini, ki jo redimo za mesarje, redno nekoliko soli, da povžije več klaje in se zategadelj hitreje redi. Tudi svinjam pridevljemo vsaj med pitanjem nekoliko soli in jih krmimo z različnimi osoljenimi kuhinjskimi odpadki.

Največ soli potrebujejo primeroma koze in ovce, in za tem pa goveda, in slednjič konji. Krave, kobile, ovce in koze rabijo več soli, kakor voli, konji, ovni in kozli. Mlada živina jo mora več dobivati od starejše, dorastle. Govedu popolnoma zadostuje 10—12 gramov soli na dan, pitancem se lahko nekoliko več daje. Ovcam in kozam se da 5—6 gramov. Gledé konja in prašiča velja pravilo, da se jima včasih pomeša sol med klajo.

Korist, ki jo imamo od tega, da pokladamo naši živini sol med krmo, je očividna. Vsak razumen živinorejec rabi sol pri krmljenju. Zato je pa bila ta postava, s katero se denaturirana sol v ceni zniža, zelo potrebna, in od naših živinorejcev je odvisno, koliko koristi bodo imeli od nje. Ker se pri nas živinoreja zelo povzdiguje in ker je to najlepši in največji prihodek slehernega kmetovalca pri nas, zato poprimimo se v najbolj obilni meri te ugodnosti in zboljšajmo si ž njo svoj stan!

Vinogradniška opravila po zimi.

Akoravno narava po zimi počiva in se nam zdi, da je mrtva, vendar v resnici ni tako. Priroda ne pozna počitka. Ona se vedno spreminja; tu se snovi razkrajajo, ondu se snujejo nove in ustvarjajo nova in drugačna bitja. Zato pa tudi človek ne sme mirovati. I on mora dan na dan delati in napredovati, da se vzdrži na površju. Jednaka je v vsakem gospodarstvu. Tako je tudi v vinogradništvu. Dasi je zunaj po naših goricah precej sneg zapadel in so naše ljube trte s snegom zaodete, da jim prehudi mraz ne more škodovati, vendar ima priden vinogradnik v sedanji prehodni

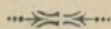
dobi onovljajočega vinogradništva i v tem mrzlem času in tudi pozneje posla s svojim vinogradom. Jedno tako opravilo je izvažanje komposta in gnoja v vinograde. Sedaj v mrzlem zimskem času, ko leži povsod sneg, je veliko lažje na strme lege dospeti s sanmi, kakor pa pozneje, ko je sneg skopnel. Tudi nimamo z živino opravljati sedaj drugih neobhodno potrebnih del ter družina lahko to opravilo izvrši.

Drugo opravilo je, da v zimskem času, ko je sneg skopnel, za nove vinogradniške nasade prerigolamo potrebni svet. Sam gospodar ima v tem času največ prostega časa. Delavci se dobijo ceneje in raji pridejo. Zemlja bolj premrzne.

Tretje opravilo je, da si vsak vinogradnik že sedaj zagotovi potrebno število cepljenih trt ali vsaj bilf. Te si naroči ali pri državnih nasadih, kmetijskih podružnicah, ali pa pri zasebnih podjetnikih. V spomladanskem času je navadno prepozno za to. Cepljene trte so navadno že oddane ali zaarane, kakor se navadno izrazimo, ali se dobé le ostanki in manj vredno blago.

Ker je od začetnih del največ odvisno, kako se bode nasad obnesel; zato svetujemo, da si vsak vinogradnik že sedaj v zimskem času ne le v glavnih potezah začrta osnovo, koliko sveta bode prerigolal, ampak da tudi to delo, če le vreme dopušča, izvrši. Spomladi in po leti primanjkuje delavcev in časa. In istotako je z nakupom potrebnih trt. Tu bi hoteli posebno na to opozoriti, da naj se po mogočnosti malo trt naroči, ki rodé črna vina. Črnega vina dobimo veliko iz naših sosednih dežel, kakor Istre in Dalmacije in je boljše kakor naše domače. Slednjič nikdar ne pozabimo trtam gnojiti. Tudi trte potrebujejo živeža, katerega srkajo iz zemlje. Čim več živeža dobijo, toliko bujnejše se razvijajo, popred rodé in dadó obilnejši pridelek. Vzrokov dovolj, da jim postrežemo.

Zato vinogradnik ne počivaj sedaj v zimskem času, ampak trudi se, da bodeš imel obilo in dobrega vinskega pridelka!

Politični pregled.

Zakon glede krošnjarstva je državni zbor nadalje razpravljaj. Zbornica je sprejela več predlogov kranjskih poslancev v prilog kranjskim krošnjarjem. Vsprejet je bil predlog dr. Šušteršiča, da naj se kranjskim domačim krošnjarjem izdajo potni listi za vse avstrijske dežele, dočim je bilo v načrtu določeno, da bi smeli prodajati samo v svojem okraju in deželi. Istotako je bil vsprejet Šušteršičev predlog, naj bodo za kranjske domače krošnjarje potni listi kolekov prosti.

Nadalje se je v § 16 tega zakona imenoma navedlo, da smejo krošnjariti prebivalci v okrajih Kočevje in Ribnica, dalje iz sodnega okraja Bovec in občine Trnovo na Goriškem. Obveljal je tudi predlog dr. Šušteršiča, da je v § 16. izvzetim krošnjarjem dovoljeno za prenašanje blaga posluževati se tudi šoli odraslih, a še ne 24-let starih oseb. Mesto ljudij je tudi dovoljena uporaba tovarne živine. Državni zbor je odgoden za nedoločen čas. Kriv je temu zlasti razpor med Nemci in Čehi.

Deželni zbori, izvzemši kranjskega so sklicani na kratka zasedanja in sicer nižje-avstrijski na 19., mo-

ravski na 20., goriški na 22., istrski na 27. in vsi drugi na 29. m. m.

Trgovinske pogodbe z Italijo naša vlada ne odpove. Skušala bode glede vinske klavzule doseči sporazumljenje, da se vsaj deloma zviša carina na uvoz italijanskega vina. Da bi le bilo res! Sicer je ves trud naših vinorejcev zastonj.

Vojni minister baron Krieghammer je podal svojo ostavko. Za njegovega naslednika je imenovan feldmaršallajtenant pl. Pitreich, rodod Ljubljancan.

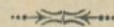
Slovaki na Ogerskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogoštevilna konsumna društva. Banka „Tatra“ posreduje denarne pošiljatve iz Amerike v Evropo. Slovak v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po „Tatri“ pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak národ ne bo propadel!

Te dni pride na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorf ter se bo z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristjane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočete skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

V Nemčiji so po burnih razpravah sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpovedala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Burska vojska še ni končana. Bivši burski poveljnik Simon javlja, da stoji še 2000 Burov, ki niso odložili orožja, pod poveljstvom vodij Vanzila, Maritza in Jouberta. Te čete naraščajo in menda se zopet sprimejo z Angleži.

Po zadnjih poročilih se bode razpor med Venezuelo od jedne, in med Anglijo, Nemčijo in Italijo od druge strani poravnal vendar le najbrže mirnim potom. Posredovala bo vlada zjedinjenih severoameriških držav.

LISTEK.

Zaspané bil, zaspané bo.

Platnarjev Tone je bil zaspane, kakoršnega avstrijska vojska ni še imela v svojih vrstah.

Zares, čuden človek, ta Tone. Ko dogotovi odkazano mu delo in vse lepo osnaži, vleže se na klop in spi kot klada. Dve leti je že v mestu, pa komaj pozna njega glavne ulice; saj ni imel časa si mesta ogledati. Kdo bo pa spal! Tudi v kantini ga je redko videti, raji leži in spi. Da pri takem življenju ne zapravi kdo ve kaj, je še edina dobrota te zaspanosti njegove. Že neštetokrat mu je pisala zaročenka, naj ji pošlje svojo fotografijo, da vidi, kakšen je v cesarski suknji. Trikrat je šel k fotografu, pa nikdar ni bilo mogoče napraviti podobe, ker Tone je — zakimal, komaj da se je usedel na stol.

Stotnik je grmel in ropotal nad Tonetom, a izdalo ni kaj prida; še med tem, ko ga je zmerjal, se mu je zdehalo. Zato je bil prav zadovoljen, ko ga je mogel gospodu majorju oddati za strežaja pri konjih. Sedaj šele pričeli so se za Toneta zlati časi. Dosti dela ni bilo, samo dva konja je oskrboval — in to je znal izbornu, ker že iz mladega je imel opraviti

pri konjih —, ostali čas pa je predremal in prespal. In major, dasi sicer hud gospod, mu ni kdo ve kaj rekel, če je le sicer vse bilo v redu.

In tako ste mu pretekli dve leti mirno v spanju. Nikdar ni prišel navskriž z vojaškimi postavami in imel je vedno srečo. A ni bilo še vseh dnij konec in nesreča je prišla, pa to pot tem večja in hujša. Bilo je tako le.

V pomladi je bilo in solnčen gorak dan. V vojašnici je bilo vse živo in po koncu. Prej ta večer je bilo došlo kratko sporočilo, da pride nek višji general mimogrede pogledat vojašnico. In tak obisk spravi vojaka na noge, to se ume!

O določeni uri jahajo vsi višji častniki na kolodvor, vlak pridrdra, gospod general izstopi in zajaše majorjevega konja, ki so ga klicali „Garibaldi“. Pred vojašnico razjaše konja in ker se hoče le malo časa tu muditi, poda vajeti Tonetu z naročilom, naj tu počaka.

Na dvorišču kazali so vojaki svojo spretnost in izurjenost, da jih je bilo veselje gledati. Vse je šlo kakor namazano. Tone pa je privezal „Garibaldija“ k drevesu, — kdo bo držal vajeti vedno v rokah, — in sedel na kamenito klopico poleg vrat.

„Garibaldi“, nagovarja konja, „danes si pa nosil velicega gospoda, da veš, to je že nekaj zate. — Uh, kako je danes vroče, no, ti loš danes imel počitek — uh a — kar zaspa bi v tej vročini — uh a — pa ne smem, če ne bo joj — uh a, no, malo pa že lahko zamižim uh — a —“. In Tone je toliko časa pomižkaval in mižal, da je prav lepo zaspal. Spavaj sladko!

Po mestu se je bilo kajpada hitro razneslo, da pride visok dostojanstvenik. Zlasti mladina se je močno zanimala zanj in videti ga mora. Zato so šli dečki v večjih in manjših gruclah proti vojašnici in gledali od daleč, kaj bo.

Le 13letni kleparjev Nacek, poglavar svojih tovarišev pri vseh igrah in bitkah in norostih, navihane prve vrste, le ta si je z nekaterimi tovariši upal prav pred velika vrata. Za njimi je capljal tudi Nackov bratec ter peljal in vlekel, kakor je že bilo, za saboj konja, ki ga mu je bil lani prinesel sv. Miklavž.

In tam na klopici je spal Tone in kimal v eno mer kakor nihalo pri uri, Garibaldi pa je nemirno grizel uzdo. Nacek en čas gleda in tuhta, kar se mu zasvetijo oči. Jo že ima! „Fantje“, pravi polglasno, „dajmo temu-le zaspanetu eno narediti. Pa prav tiho morate biti. Ti, France, stopi pred vrata in opozori nas, če bi kdo prišel iz vojašnice.“ Rečeno, storjeno. Dečki so Naceta radi ubogali, ker so vedeli, da zmiraj kako smešno ugane. To bo spet smeha!

Nace gre k drevesu in Garibaldija odveže. Komaj kónj čuti, da je prost, vzdigne rep in hajdi v hitrem diru domov. Saj je to pot od vojašnice do hleva dobro znal. Pa to je bil šele prvi del te burke. Mali Edi, Nackov bratec, je moral dati svojega lesenega konja. Sicer se je malo branil, ker mu ni hotelo iti v glavo, kaj namerava brat. A par lepih obljub potolaži malega bratca, da mirno pusti konja. Tega sedaj privežejo k drevesu mesto Garibaldija.

„Sedaj pa le tecimo“, vsklikne Nace, vzame bratca na ramo in celo krdelo se spusti med glasnim smehom v tek.

Tone spal pa je še vedno.

Pregledovanje v vojašnici in pisarni je bilo končano.

„Hvala lepa, gospod major“, pravi gospod general. „Vaš bataljon mi je prav všeč in vam bom to svojo zadovoljnost tudi pismeno izrazil. Sedaj pa moram hiteti na kolodvor. Sem se že malo preveč zamudil.“

Tako se pogovarjaje pridejo gospodje k velikim vratom.

Sedaj se predrami nesrečni Tone. Skoči kvišku in hoče odvezati Garibaldija. A o strah in groza! Garibaldi se je bil spremenil v lesenega konja.

Tudi gospodje častniki so se nemalo zavzeli, ko vidijo to čudno žival. Celo gospodu generalu je kar sapo zaprlo. Par sekund je bilo vse tiho. Sedaj se general zasmee, a zarudi in konci junaško navihanih brk se kar kvišku postavi.

„Kje je moj konj?“ sedaj zagrmí. Tone pa se trese ko šiba na vodi. Vsa zaspanost ga je minula.

Misli in misli, da bi se mu kmalu možgani vneli, slednjič reče: „Ne vem“. Več ne zmore.

„Mar bom na tem lesenem konju jahal na kolodvor? Gospod pobočnik, posodite mi svojega konja, nimam časa

preiskavati to stvar, to prepuščam vam. Na tem zanesljivem služabniku vam moram pa kar častitati, gospod major!“

In hitro odjahajo častniki z generalom na kolod or. A Tone? Če ga primerjamo z vodo politemu psu, je to še vse premalo, tak je bil.

„Človek, šema, butec“ in cele litanije priimkov se vsujejo kakor toča nanj. „Kam si dejal konja?“ rohni pobočnik.

„Ne vem, gospod pobočnik, nisem se ganil od tod. Mislim, da se je Garibaldi same vročine tako skrčil.“

„Kaj, še norčeval se boš ti ti . . ? No le čakaj, gospod major ti bo že podkuril.“

In major mu je podkuril!

„Si pa spet spal, lenoba zaspana, ta čas so ti pa konja speljali. No le čakaj, pet dni boš zaprt sam, potem pa greš spet med druge vojake, da te mine ta preklicana zaspanost, ti smolar nesrečni!“

In Tone?

„Pet dnij zapora — neumnost taka, radi te mrhe. No, pa se bom vsaj enkrat pošteno naspal!“

Zaspane je bil in bržčas zaspane ostal.

Píše se nam:

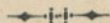
Iz Kandije pri Novem mestu. Božičnica v bolnici „usmiljenih bratov v Kandiji“. Slovesneje nego prejšnja leta praznoval se je letos božični večer v tukajšni bolnici. Vsled posebne dobrohotnosti in požrtvovalnosti velecejenih dam iz Novega mesta in Kandije, bilo je letos mogoče bolnikom, katerim ni bilo dano praznovati tega lepega večera v krogu svojih dragih, prirediti božično drevo in jih obdarovati s primernimi darili. Ob polu 6. uri zvečer zbrali so se bolniki okoli bogato okrašenega božičnega drevesa; na kar jim je č. gosp. P. Leopold Dauer v vznesenih in v srca segajočih besedah razložil pomen božičnega praznika in jih vzpodbujal k češčenju novorojenega Izveličarja ter k hvaležnosti do dobrotnikov. Ko je nalašč v ta namen sestavljeni možki zbor zapel nekaj božičnih pesmij, začelo se je razdeljevanje daril, pri katerem so iz posebne prijaznosti sodelovale blag. gospice: Angela Ažmanova, Mileva Lavrenčičeva, Regina Preatoni in Mici Vau-potičeva, katere so tudi prevzele okrašenje božičnega drevesa. Izrekamo jim v imenu bolnikov najtoplejšo zahvalo; nadalje pa tudi vsem plemenitim dobrotnikom za poslana darila, zlasti pa blag. gospej Dioni De Franceschi, blag. gospicam: Mici Kasteličevi, Martini Slančevi, Lini Umekovi in blag. gospodu Urbanu Horvat. Bog plati!

Iz sv. Križa pri Litiji. Katoliško izobraževalno društvo v sv. Križu pri Litiji je imelo v nedeljo dne 21. decembra svoj občni zbor in volitev novega odbora, ter so bili enoglasno izvoljeni sledeči: G. Ivan Nep. Janc, kaplan, predsednik, Ivan Kotar iz Moravč, podpredsednik, Jakob Resnik iz Gabrskogore, tajnik, Ignac Korbar iz Moravč, tajnika namestnik, Anton Resnik iz Moravškegore, knjižničar, Jožef Oven, posestnik iz sv. Križa, blagajnik, Anton Vrana iz Pečic, blagajnika namestnik. Sploh društvo pri nas vrlo napreduje. Minulo leto smo napravili Binkoštni ponedeljek veselico z igro; po končani igri pa tombolo, pri kateri so iz prijaznosti sodelovali vrli tamburaši iz Mirne. No in sedaj je naš vrli g. kaplan delal na to, da se tudi pri nas vpelje tamburaški zbor, kar se je pri občnem zboru tudi enoglasno sklenilo, ker pevski zbor je že vedno pohvaljen. Tako se hvala Bogu vedno pomaknemo za korak omike naprej, Bog daj, da bi v bodočem letu vsi udje izobraževalnega društva, isto pridno obiskovali in vzajemno se med seboj podpirali.

Iz Gradca, dne 16. decembra 1902. Dne 30. nov. m. l. se je ustanovilo tu v Gradcu „Slovensko krščansko izobraževalno društvo Domovina“. Namen društva je, zbirati in izobraževati graške Slovence obojega spola, posebno še delavskega in obrtniškega stanu, osobito pa še njih otroke, ter jih poučevati v slovenskem jeziku, ter gojiti med njimi narodno in krščansko zavest. Matija Kukmanov, t. č. predsednik, J. Lisac, t. č. tajnik.

Iz Kota pri Semiču. Pri občinskih volitvah v občini Kot pri Semiču bil je dne 23. decembra t. l. za župana izvoljen soglasno zopet Janez Jermann iz Sadinjevasi št. 20 in svetovalci pa Jakob Kočevar Trebnivrh št. 1., Matija Kukar Starihovrh št. 2. in Jožef Kočevar Nestoplavas št. 3.

Iz Zaloga pri Šmarjeti. Ponesrečil se je vsled pijanosti ter zmrznil 19. m. m. Gregor Kočev var, doma iz Zaloga, občina Šmarjeta. Ponesrečenec, star 84 let, je bil še za vsako delo. Bil je varčen in si prihranil mnogo denarja. Imel je pa to grdo navado, kakor vsak skopuh; če mu je kdo kaj zastonj dal, je mislil, da mora vse biti v njegovem želodcu. Tako je šel sedaj po obresti k svojim dolžnikom, pa je pil pri njih in domu grede obležal v jarku. Drugi dan so ga našli zmrznenega in mrtvega in 14 K denarja pri njem. To je konec samogoltnega skopuha!

Domače vesti.

(Promocija.) Doktorjem prava je bil promoviran na dunajski univerzi dne 22. m. m. gospod Jakob Jan, c. kr. avskultant v Novem mestu. Častitamo!

(Umrli je) dne 19. m. m. gospa Marija Detela po dolgi bolezni. Kakor je bilo življenje rajne gospe vseskozi vzgledno krščansko, tako lepa, krščanska je bila tudi njena smrt. Popolnoma vdana v voljo Božjo se je ločila iz tega sveta. Najbridkeje občuti to izgubo kajpada velespoštovana rodbina, kateri je došlo premnogo izrazov sožalja in sočutja ne samo v tolažbo temveč tudi v dokaz, da pogrešajo tudi drugod plemenite, po svoji ponižni ljubeznjivosti in skromnosti vsakomur omiljene gospe. Da je preminola zares vzorna gospa, gospodinja in mati, katero je vse spoštovalo, pričal je velikanski pogreb. Vsa novomeška gospoda pa tudi od drugod obilo odličnih oseb izkazalo ji je zadnjo čast. Manjkalo seveda nikakor ni nižjih slojev, kateri so za radodarno dobrotnico po pravici potočili marsikatero solzo. Pevci so pred hišo in ob grobu zapeli dve žalostinki. Naj v miru počiva blaga gospa ter uživa večno plačilo za svoje plemenito življenje.

(Umrli je) dne 19. m. m. na Kranjskem najstarejši župan gospod Andrej Dremelj v Laskovcu pri Višnji gori. Županil je nad 36 let.

(Sv. birmain kanonična vizitacija) v novomeški dekaniji bode v času od 18. julija do 4. avgusta.

(Gasilno društvo) v Novem mestu je dobilo iz stražnogasilnega zaklada od deželnega odbora kranjskega podpore 200 kron.

(V mestni župniji Novo mesto) je bilo minulo leto rojenih 47 otrok, in sicer 25 moškega ter 22 ženskega spola; nezakonska 2. Mrličev je bilo 46; 20 moškega, 26 ženskega spola, najstarejši mrlič je imel 95 let. V letih 1 do 10 jih je umrlo 19, 10 do 20 — 1; 20 do 30 — 2; 30 do 40 — 2; 40 do 50 — 4; 50 do 60 — 6; 60 do 70 — 4; 70 do 80 — 4; 80 do 90 — 3, nad 90 1. Za jetiko jih je umrlo 11, za raznimi pljučnimi boleznimi 8, za nalezljivimi (davica) 1. — Poročenih je bilo 15 parov, v domači župniji jih je ostalo 9.

(Občni zbor obrtne zadruga) za sodni okraj novomeški se je vršil 14. m. m. Prejeli smo natančno lepo sestavljeno poročilo. A radi pomanjkanja prostora objavljamo danes le izvolitev novega načelnstva. Izvoljeni so bili kot načelnik gosp. D. Frančič, klobučar in kot podnačelnik gosp. M. Malovič, mizar, oba iz Novega mesta. Pri nadaljnji volitvi odbornikov in namestnikov se izvolijo in sicer odbornikom gg. A. Weiss krojač, J. Jazbec pršutar, I. Kastelic pek, M. Mramor usajar, A. Agnitsch klepar, F. Goleš urar, L. Cigler čevljar in U. Horvat vodja tiskarne in knjigoveznice J. Krajec nasl. vsi iz Novega mesta ter gg. F. Murn lectar in V. Appe pečar oba iz Kandije; namestnikom se izvolijo gg. P. Gorupič kovač in I. Recelj kolar, oba iz Kandije ter gg. J. Zupanc tesar v Toplicah in J. Matko sedlar v Gotni vasi.

(Električna razsvetljava v Rudolfovem). G. Košiček si je napeljal ravnokar električno luč v svoji tovarni. Luč kaj izvrstno razsvetljuje vse njegovo podjetje. Vpeljal jo je jako dobro inženir g. A. Hanhart, iz tehnične pisarne za taka podjetja v Ljubljani in kot glavni zastopnik tvrdke „Union Elektrizitätsgesellschaft. — Želeti je pač, da bi se občinstvo vedno boljanimalo za električno luč, ker bi

se ja brez vsake posebne težave kaj lahko v vsem Novem mestu vpeljala. Kakor je slišati, položil je že gori omenjeni gospod prošnjo za koncesijo za Novo mesto in bode toraj dober izid odvisen le od množine podpisov, katera se bodo baje svoječasno nabirala.

(Katoliško društvo rok. pomočnikov) priredi svojo veselico, kakor vsako leto 6. januarja na sv. treh kraljev dan s sledečim vspevom: I. Aljaž: Občutki, zbor. Majer: Tičica gozdna, zbor. Nedved: Želje, za bariton in glasovir. Pozlatar in Komatar, komični dvospev z spremljevanjem glasovirja. II. Sveti trije kralji. Dramatična igra. — Prosta zabava v spodnjih prostorih.

(„Ljudska knjižnica v Šmihelu“) je imela svoj redni občni zbor zadnji dan meseca novembra. Na zelo obiskanem občnem zboru so najprej odborniki poročali o knjižničnemu stanju. Knjižnica obstoji šele dobro leto in dobro napreduje. Upisalo se je že 165 članov. In knjige so se v preteklem letu izposodile nad 700 krat, kar gotovo kaže napredek knjižnice. — Pri istem občnem zboru se je tudi sestavil nov odbor za tekoče leto. Odbor je sledeče sestavljen: gg. Franc Ciber, predsednik; Konrad Seifert, podpredsednik; Franc Burger, tajnik; Mihael Burger, blagajnik; Franc Vidmar, knjižničar; Jurij Košir in Jos. Sušteršič, namestnika.

(Dva zabavna večera) je priredila v preteklem mesecu „Ljudska knjižnica v Šmihelu“. Prvi je bil „Miklavžev večer“ v prostorih gg. Jakšeta v Kandiji in Val. Žura v Šmihelu. Miklavža je prav izvrstno predstavljala gosp. Konrad Seifert. Miklavž je bil zelo darežljiv. Razdelil je otrokom pa tudi odraslim veliko daril — pa zelo malo šib. — Drugi zabavni večer in zelo sijajen pa je priredila „knjižnica“ na Štefanov večer v salonu g. Windišerja v Kandiji. Prostrani prostori so bili polni p. n. občinstva iz Mesta in Kandije. Božično drevesce je bilo nad vse krasno; divno okinčano in bogato opremljeno z darili, za kar gre posebna zahvala nekaterim damam iz Kandije in drugim.

(Narodna čitalnica v Novem mestu) izvolila je pri svojem občnem zboru dne 21. dec. 1902 sledeči odbor: predsednik g. Vajkard Gandini; blagajnik g. Ivan Škerlj; podpredsednik g. Ivan Maselj; tajnik g. Dr. Stanko Lapajne; knjižničar g. Otmar Skale. Gg. odborniki: Edmund Kastelic, Anton Levec, Josip Loschak, Josip Morauc, Alojzij Mušič, Jan Pacák, Simon pl. Sladovič, Vincenc Umek.

(Dol. pevsko društvo) ima dne 7. jan. 1903 ob 6. uri zvečer v svojih društvenih prostorih občni zbor. Pri nesklepčnosti tega vrši se ob polu 7. uri istega dne drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakemu številu društvenikov. Vspored: 1.) Letno poročilo odbora; 2.) Volitev novega odbora; 3.) Raznoteri predlogi.

(Dol. Sokol) ima dne 9. jan. 1903 ob 7. uri zvečer v prostorih g. Alojza Pintar v Kandiji svoj občni zbor. Pri nesklepčnosti tega vrši se ob polu 8. uri drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu društvenikov. Vspored: 1.) Letno poročilo odbora; 2.) Volitev novega odbora; 3.) Raznoteri predlogi.

(Osobni tarif na c. kr. državni železnicah). C. kr. železnično ravnateljstvo v Beljaku nas obvešča, da se vsled novo uvedenega davka na železnične vozne listke s koncem m. l. razveljavijo sedanji osebni tarifi in z dne 1. jan. 1903 uvedejo novi, koji vdobivati so od dne 15. t. m. naprej pri c. kr. železničnih ravnateljstvih ali pri c. kr. postajnih uradih. — V koliko se novi tarif na naših dolenjskih progah državne železnice oziroma na Ljubljano poviša, kažejo sledeči podatki: — Neizpremenjena ostane voznina za vožnjo med južnim in dolenjskim kolodvorom, z južnega kolodvora za III. razred in z dolenjskega kolodvora za II. in III. razred v Laverco. — Drugače se pa voznina zviša sledeče: a) z južnega kolodvora za II. razred 8 v do Škofljice in Grosupljega; 10 v do Laverce; 12 v do Šmarj, Žalne, Zatičine, Velikeloke in do Predol; 14 v do Velikih Lašč; 16 v do Radohove vasi; 18 v do Višnjegore, Št. Vida, Trebnjega in Čušperka; 20 v do Št. Lovrenca, Dobropolj in Orteneka; 24 v do Ponikev in Mirne peči; 28 v do Ribnice; 32 v do Stare cerkve; 34 v do Rudolfovega in Kočevja; 36 v do Straže. — b) z južnega

kolodvora za III. razred 4 v do Škofljice, Grosupljega, Višnjegore in do Čušperka; 6 v do Šmarij, Žalne, Zatičine in Predol; 8 v do Radohove vasi; 10 v do St. Lovrenca, Velike loke, Dobropolj in do Stare cerkve; 12 v do Trebnjega, Mirne peči, Rudolfovega, do Velikih Lašč in Kočevja; 14 v do St. Vida, Orteneka in Ribnice; 16 v do Ponikev; 18 v do Straže. — c) z dolenskega kolodvora za II. razred 2 v do Škofljice; 6 v do Šmarij in Predol; 8 v do Grosupljega; 10 v do Dobre polj; 12 v do Žalne, Višnjegore, Zatičine in do Čušperka; 16 v do Radohove vasi; 18 v do St. Vida, Ponikev, Velikih Lašč in do Ribnice; 20 v do St. Lovrenca in do Orteneka; 22 v do Velike loke in Trebnjega; 24 v do Rudolfovega; 26 v do Stare cerkve; 28 v do Mirne peči in Kočevja; 30 v do Straže. — d) z dolenskega kolodvora za III. razred 4 v do Dobropolj; 6 v do Škofljice, Višnjegore, Velike loke in do Čušperka; 8 v do Šmarij, Grosupljega, Žalne do St. Vida, Ponikev in Predol; 10 v do Zatičine, Trebnjega in Orteneka; 12 v do Radohove vasi, do Ribnice in Stare cerkve; 14 v do St. Lovrenca, Mirne peči, do Velikih Lašč in Kočevja; 16 v do Rudolfovega; 20 v do Straže. — Prvi razred na dolenskih železnicah ne vozi. — Vozni listki za vožnjo tja in nazaj na dolenskih progah še ostanejo, samo da se tudi pri teh voznina poviša po ravno navedenej meri. — Občinstvo, potujoče veliko po železnicah, bode novo davčno breme že čutilo. Ugodnega ima novi osebni tarif le to na sebi, da so sploh vse vozne cene okrogle in da ne bode treba pri blagajnah na kolodvorih — več vinarjev.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda). Slovenci! Družba sv. Cirila in Metoda, katera oskrbuje in brani naš mali narod, da nam ne pokradejo naši sovražniki še tega, kar nam je ostalo, se obrača s prošnjo do vseh vrlih slovenskih src, da ji pomagata iz zadrege. — Družba ima stroškov in to vsak mesec povprečno 2600 K; kje pa naj vzame dohodkov, ker smo postali vsi malomarni. Poglejmo Čehe naše brate. Pri njih velja pravilo, da tudi iz novčičev rasto tisočaki. Posnemajmo je tudi mi Slovenci. Vsak Mohorjan naj da vsaj en krajcer in nabralo se bo veliko in pri vas, ali se bo kaj poznalo? Koliko krajcarjev vam gre v dim, iz česar ni nobene koristi. Kadimo vsak dan za 1 krajcer manj tobaka in naši prelepi družbi sv. Cirila in Metoda bode pomagalo. In za to vašo malo žrtev, blagrovati vas bodo oni slovenski otroci, katere so vaši krajcarji rešili iz sužnosti nemškega zmaja. S temi krajcarji, ki se bodo nabrali v veliko svoto, podpiralo se bo naše slovensko šolstvo. Na delo tedaj, ne strašite se žrtev, saj žrtvovanje za mili dom, za rešitev slovenske obce navdaja lahko s ponosom vsakega Slovenca. Otroci ob mejah, katerim preti zver potujčevanja, se obračajo do vas z nemo prošnjo, do vaših mehkih src — nadomestite jim, nadomestite tej blagi družbi še te dneve, kot božično darilce, pomanjkljivi tisočak. In novo leto izišlo bo veselejše in krasnejše. Vsak, ki bo kaj žrtvoval, bo lahko ponosno povdarjal čes: tudi jaz rešujem slovensko dečo potujčevanja. In ta zavest je sladka v borbi za domovino!

(V blaznico na Studenec) so prepeljali Ivana Defranceschija iz Sturij. 23. m. m. je prišel v Novomesto ter v stanovanju drž. pravdnika g. nadsvetnika Schwingerja grozil in pretil temu in svojemu sorodniku g. primariju dr. P. Defranceschiju. G. nadsvetnik se ga je z lepo odkrižal ter vso stvar naznanil c. kr. okrajnemu glavarstvu, ki je par ur pozneje blaznega dalo prijeti. Imel je pri sebi nabasan revolver, dva noža in več drugega tacega orodja.

(Močan potres) so čutili v Mokronogu dne 17. m. m. malo pred pol 5 uro popoldne. Čutili so ga nekateri tudi v Novem mestu in drugod.

(Čudno vreme.) V noči med 30. in 31. m. m. nastopilo je prav močno južno vreme in je sneg kar nagloma izginil. Silno hudo se je bliskalo med obilnem dežjem in hudim vetrom.

(V Silvestrovi noči odpravljene mitnice.) Državne mitnice se odpravijo v noči od 31. dec. do 1. jan.

(Novo podobo) za altar Marijanske kongregacije v kapiteljski cerkvi v Novem mestu je naslikal gospod slikarski mojster Koželj ter jo je mil. g. proš. dr. Seb. Elbert slovesno blagoslovil na sv. večer. — Podoba predstavlja brezmadežno Devico Marijo, kakor se sicer slika in jo opeva pesem: „Katero venček zvezdic krasi — in na lunici stoji. — S solnčnim

svitom je obdana — kača zviija se pod njo, — kajti ona je izbrana — da ji strla bo glavo.“ Podoba prečiste Device je posneta po znani sliki Murillovi z nekaterimi malimi spremembami. Podoba je narejena nalašč za kongregacijo; zato razmerje kongregacije do Marije izražajo štiri angeli, ki so razvrščeni krog Marije, dva manjša v višavi na oblakih malo nižje od Marijinih ramen, dva večja klečita Mariji ob strani. Zgornji na desni sklepa roke k molitvi, spodnji ponuja Mariji rudečo vrtnico, tri pa so potresene Mariji k nogam na oblake, njemu nasprotni podaja Mariji lilijo, zgornji na levi pa drži palmovo vejico. Prvi kaže, da kongregacija posebno časti Marijo: njene molitve moli, njene pesmi poje, njene praznike slovesno obhaja, njeno sveto ime nosi, njen zgled posnema. Drugi podaja Mariji vrtnico, kraljico pomladi, kongregacija in njeni udje Mariji in Bogu služijo v mladostni pomladi življenja. In služijo ji z duhtečim zgledom, iz proste ljubezni ter z veseljem brez temnogledih očí in mračnih lic: to so tri vrtnice na oblakih. Vrtnica zbada tistega, ki jo drži, drugemu samo diši; glej prvo pravilo krščanstva: zatajaj samega sebe, drugim bodi dobitljiv. Tretji angelj Mariji ponuja v varstvo lilijo sploh neomadeževanosti, posebej še sv. čistost in nedolžnost. A četrti ponuja za vse zatajevanje palmo neminljive zmage. To je ideja podote. Mojstrsko je to delo napravil gospod Koželj. Podoba je prav svitla, vse je luč in življenje, a vendar ne kriči. In ta lepa harmonija med barvami, ki se zlivajo v jako prijetno celoto. Krasno narejeni so obrazi, zlasti nebeško lep je obraz Marijin. Pohvalno treba tudi omenjati obleke, lepa dostojna oblačila imajo tudi angeli. Podoba je mojstru v čast, cerkvi v lepoto, a kongregaciji naj bo živ neizbrisni spomin razmerja do Marije. — Kakor čujemo, g. mojster sedaj izdelava načrt za preslikanje župne cerkve v Trebnjem. Naj bi se mu tudi to delo posrečilo, kakor vsa dosedanja, s katerimi je okrasil že precej hiš Božjih na Dolenskem.

(Razpis za dobavo lesa). C. k. trgovinsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da so kaplanske vladne železnice razpisale dobavo 181.400 kosov raznega stavbenega lesa. Zapečateni ponudbe, zunaj zaznamovane z „Tender for Timber“ je do 23. januarja 1903 opoldne poslati pod naslovom „Controller and Auditor General“ v Kapstadt. — Ponudbeni uzorci in podrobni dobavni pogoji se dobe v železniških skladiščih v Kapstadt-u, Port Elizabeth in East London.

(Ciril-Metodov Koledar za leto 1903) je novo, jako lično in pripravno delo tiskarne A. Slatnar-jeve v Kamniku. Združen je stenski in skladni koledar, kateri ima lotos prostora za zapiske ter kolkovne listine in pošne stvari na drugi strani. V korist tej naši prepotrebni in prekoristni vseslovenski družbi bodo Slovenci pač raji segli po tem koledarju ko po drugih tujih izdelkih, za katerimi prav gotovo ne zaostaja. Cena je 1.40 K po pošti 20 h več. Dobiva se tudi v prodajalni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

(Koledarja za vinogradnike in kletarje) za l. 1903 izšel je v Klosterneuburgu v nemškem jeziku (Weinbau-Kalender von Freiherr v. Babo) 31. letnik; že to priča o veliki porabnosti tega koledarja. Poleg navadnih koledarskih stvari prinaša veliko množico v to stroko spadajočih zelo podučnih in časovnim potrebam primernih sestavkov ter praktičnih nasvetov. Cena: 1 K.

(Današnji list) obsega dvanaest strani.

Razne stvari.

* (Zadnji pozdrav). Pri zadnji povodnji na Francoskem porušila je voda tudi poslopje očetu več otrok. Pri tej nesreči mu je zdrobilo obe nogi do kolen. Obvisel je z rokama, kliče na pomoč, na oknu. Jokajoča se mu bliža žena v čolnu, da bi ga rešila. Toda predno se reva to posreči, omahne mož z okna in se utopi. Zapustile so ga moči. In kaj je zaklical mož ženi v slovo? „Z Bogom, Marija! skrb, da mi otroke dobro vzgojiš!“ Reveža ni nič tako skrbelo, kakor dobra vzgoja otrok, dobro vedoč, da le ta napravi iz otrok poštene in pametne ljudi.

* (Redka starost). Kakor javljajo iz Serajeva, je v Rakovoj nozi blizu Sarajeva umrl minoli mesec kmet Salih Sustahija v 111. letu svoje dobe. Umrli je na vodenici. Še te spomladi je bil popolnoma zdrav in je opravljal vsa dela na polju. Pravijo, da je živel jako redno, da ni nikdar pil alkoholnih pijač in tudi ne kadil.

* (Harmonika se je spremenila v bučo), pa to se ni zgodilo v Ameriki, kakor bi si morebiti cenjeni bralci mislili, temveč na Spodnjem Štajerskem. Ime kraja zamolčimo. Sedaj, ko je po svetu zopet pijače in se je naleze marsikateri takorekoč mimogrede, ni čuda, če se je je tudi Venclnov Jurij. Šel je namreč s harmoniko igrat podoknico, kjer se ga je nalezl. Pozno ponoči se je odpravil domov s harmoniko na hrbtu. Ker pa je postal truden, si je odpočil na nekem travniku in zraven sebe položil harmoniko na tla. Potem je zopet šel dalje, pa slučajno pozabil svoj instrument. Drugi dan je pa sosedov Miha vozil tam mimo buče domov in zagledal harmoniko. Spoznal jo je, da je Jurijeva in jo vzel seboj. Ko so potem doma južinali in je povedal, kaj je našel, šel je nek fant, ki je tudi pomagal nalagati buče, k vozu, vzel harmoniko, ki je bila pokrita s suknjo, in položil na nje mesto debelo tikev in jo lepo pokrtil. Kmalu nato je prišel Juri, ki je izvedel, da je Miha našel harmoniko, po svoj instrument. Ta mu je pokazal na voz, rekoč: „Tam pod suknjo je.“ Jurij gre tje in najde tikvo. „Kaj vraga; me misliš za norca imeti ali kaj!“ „Kaj pa hočeš, ali niso tvoje?“ „Mar misliš“, vpije Jurij, „da sem nosil tikvo na jermenu in godel v njo!“ Na zadnje so šli gledat in Miha se ni mogel zadosti načuditi temu, kako se je spremenila harmonika v bučo.

* (Pač res!) Neki slavni zdravnik je rekel v neki družbi: „Zoperno je, kadar morajo ljudje kašljati, ko jim kaj nepravlega pride v grlo; ako bi pa morali tudi tedaj kašljati, ko jim kaj nepravlega gre iz grla, bi kašlja ne bilo ne konca ne kraja.“

* (Zverinski stariši). Te dni je umrla 16 mesecev stara hčerka služabnika Steinschneiderja na Dunaju. Mestni zdravnik, ki si je ogledal mrliča, je zapazil rane in zatekline na otročji glavi. Oče je pri zaslišanju priznal, da ga je prejšnji večer jok obolelega otroka zbudil, kar ga je tako razkačilo, da je zgrabil otroka ter ga vrgel ob železno ograjo. Steinschneiderja so zaprli. Njegova žena je bila že opetovano kaznovana zaradi trpinčenja svojih malih otrok. Posebno grdo je ravnala s svojim nezakonskim sinom, vsled česar se ji je pri zadnji obsodbi ta otrok odvzel.

* (Maša 4500 metrov nad morjem). Na najvišjem griču Monte Rosa gorovja so pred nekaj dnevi postavili križ. Prispevke za znamenje odrešenja so nabrali prebivalci Aosta doline in šest pogumnih gorskih vodnikov je postavilo križ, ki je 85 kg težak. Pogumne vodnike je spremljal duhovnik, ki je blagoslovil križ in ob enem daroval sveto mašo.

* (Sneg na luni). Zvezdoslovec profesor Pichering je ravnokar dokazal, da se nahaja na mesecu snež, ali vsaj našemu snegu nekaj sličnega. Tudi so ondi kraji, kojih barva se tekom časa izpreminja, to je baje rastlinstvo na luni. Ker se prikazujejo vedno novi bljuvalniki ognjenikov, stari pa izginjajo, sodi iz tega profesor Pichering, da ognjepljuvne gore na luni še niso pogasile.

* (Ne ubijaj!) Ne dayno, ko je prišel v nek hotel gospod in prosil za prenočišče, katerega je tudi dobil. Predno je šel spat, izročil je gospodarici zavitek z opazko, naj mu ga do jutri shrani. Ko je zaspal, polasti se te žene radovednost, kaj ima v zavitku. Ko ga odpre, zagleda več tisoč goldinarjev. Od prevelike lakomnosti premagana, vzame sekiro in umori spavajočega gosta. Ko je hotela truplo skriti, pogleda natančneje obraz in spozna iz obraznih potez svojega moža, ki je pred leti odšel v Ameriko in se sedaj s prihranjenim zaslužkom povrnil.

* (Lokomotivo ukradel). Ameriški tatovi se pečajo z velikimi tatvinami. V Albert Lea, Minnesotto je ukradel neki postopač lokomotivo in se na njej odpeljal. Kaj takega se še pri nas ni slišalo. V Ameriki pač znajo!

* (Slabo opravičevanje). Neka gospa je obiskala nekoč norišnico v Kanadi. Ker se je jako zanimala za umobolne, je stavila na posamezne več vprašanj. Ko je zapazila nekega starega gospoda, kateri jo je posebno zanimal zaradi svoje

častitljive postave, ga vpraša: „Kako dolgo ste že tukaj, dragi moj?“ „Dvanajst let“, je odgovor. „Ali se ravna lepo z vami?“ „Da“. Tudi na daljna vprašanja ji je odgovoril jako kratko in hitro. Ko se je oddaljila, zapazi, da se je sluga, ki jo je vodil, škodoželjno in hudomušno smejal. Vpraša ga, zakaj se ji posmehuje in ta ji pove, da je dotični, katerega je ravno kar tako pomilovalno izpraševala prvi zdravnik norišnice dr. Clark. Prestrašena je hitela gospa nazaj ter se pri zdravniku opravičevati: „Moja zmota, mi je jako žal, gospod doktor! Nikdar se ne bom dala več varati po zunanosti!“

* (Električna puška). Na Angleškem je baje iznašel neki mehaniker novo puško, s katero se lahko vsako minuto 28krat vstrelji. Strelja se z električno napravo. Ta puška nese 3100 metrov daleč.

* (Čuden prešič). V kemični muzej v Madridu so prinesli te dni mladega prešiča, ki je imel dve glavi in tri očesa. Ta prešič je živel osem dnij in je jedel z obema gobcema, tudi krulil je z obema gobcema. Prešič bi morebiti še dalje živel, da ga ni zaklal njegov lastnik.

* (Odlikovan katoliški redovnik.) Angleški kralj Edvard je podelil patru Hechtu iz reda Marijinih oblatov red sv. Mihaela in sv. Jurija, ki se podeljuje samo princem in najvišjim dostojanstvenikom. S tem je odlikovan red za požrtvovalnost v južno-afriški vojski.

* (250.000 kron za kuhinjsko šolo.) V Velikem Varadinu je umrl 70letni odvetnik Francišek Botto, ki je zapustil vse svoje premoženje 250.000 kron za ustanovitev kuhinjske šole, „ker“, pravi oporoka, „mnogo mož se ogiblje zakona, ker dandanašnja dekleta so slabe kuharice.“

* (Moč zgleda.) Sinovec burskega generala Bothe, Tomaž Addis Emmett, ki se je bojeval v Afriki, je prestopil v katoliško vero. K temu ga je nagnilo to, ker je videl, kako so njegovi katoliški sobojevniki vsako nedeljo hodili v tri in pol angleške milje oddaljeno cerkev. To ga je nagnilo, da je želel bližje spoznati katoliško vero in se je slednjič izpreobrnul.

* (Znamenje zapeljivcu.) Hčer nekega topilca stekla zapeljal je v Parizu bogat grof. Hči je morala na povelje očetovo pisati zapeljivcu, naj jo še enkrat obišče. Grof je res prišel. Oče je planil nanj ter ga s pomočjo dveh delavcev zvezal, nato je pa s pripravo iz tovarne užgal grofu na čelo besedo: „Zapeljivec“. Poročajo, da so zdravniki izjavili, da grofu ne morejo izbrisati raz čela te besede. To je grofu kaj neprijetno, ker se je hotel poročiti z neko bogato gospo, a sedaj iz poroke ne bo nič. Grof je pobegnil v neki svoj grad na deželo.

* (Drzna tatvina.) Minoli teden udrli so tatovi v stanovanje mesarja Fr. Veneziani-ja v Trstu. Veneziani je bil takrat v gledališču. Tatovi so dvignili marmornato ploščo z umivalnika in s silo odprli škrinjico v levem predalu, iz katere so pobrali okoli 10.000 K denarja.

* (Zasluzena kazen.) Francoski list „Petit Bleu“ bil je te dni obsojen na 2175 frankov globe in na vse sodne stroške, ker je lažljivo in obrekljivo pisal čez neki samostan. Tako je! Taki in enaki listi tudi pri nas pišejo to in ono čez samostane, vero in dušne pastirje. Ali je res ali ne, to jim ni mar. Da se le ljudstvo pohujša!

* (Ozdravljena žaba.) Nek gospod, z imenom Lipert pri Berolinu je imel pred večimi leti rego ali žabico, ki se mu je zelo priljubilo. Nesreča je hotela, da je nekega lepega dne ta žabica šla s svojim gospodom na izprehod. Med potoma je po neprevidnosti stopil Lipert na njo, da je nežni trebušček počil. Ker je še bilo življenje v nji, prinesel jo je gospod na živinozdravniško šolo v Berlin, kjer se je v resnici posrečilo zelenega suknjača obdržati pri življenju. Rana se je pravilno zašila in hitro celila. Svoje nagnenje in umnost pa je kazala svojemu lečitelj. Kakor hitro se je ta kje pokazal, legla se je pametna živalica na hrbet in kazala rano, da jo namaže z zdravilnim mazilom.

* (Izboren računar.) Učitelj: „Matiček! jaz prižgem sedem sveč; potem pa upihnem dve. Koliko jih še ostane?“ Matiček: „Potem ostaneta dve.“ — Učitelj: „I, kako pa ti računaš!“ — Matiček: „Pet jih gori in zgori. Dve upihnem, pa ostaneta.“

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora) v Rudolfovem dne 19. dec. 1902. Navzoči: župan g. pl. Sladovič; svetovalca: gg. Rosman, Umek; odborniki: gg. Barborič, Bruner, Fajdiga, Gustin, Kopač, Mogolč, Mramor, dr. Poznik, Skale; zapisnikar: tajnik Štrukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gosp. Gustina in g. Kopača, ter preide k dnevnemu redu. — 1. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2. Ubožni odsek prebere prošnje po natančnem pretresovanju za podelitev mesečnih podpor ter utemeljuje vzroke, zakaj so se nekatere prošnje odklonile. Rešne mesečne podpore so se podelile sledečim ubogim: Andrej Pavli 12 K, Colnar Martinu 5 K, Fischer Janezu 6 K, Fischer Mariji 2 K, Godina Franc 5 K, Gričar Ivan 6 K, Drganc-ovi otroci (trije po 10 K) 30 K, Ipavitz Ljudmili 10 K, Jazbec Mini 4 K, Jazbec Luciji 4 K, Jazbec Janezu 4 K, Kinsky Leopoldini 4 K, Kastelic Mariji 6 K, Lepič Ani 4 K, Mihelič Mariji 2 K, Pitako Angeli 4 K, Pitako Mariji 4 K, Potočnik Jakobu 8 K, Radež Mariji 6 K, Stopar Antoniji 8 K, Zajc Mariji 4 K, katere podeljene podpore znašajo na mesec 138 K, oziroma za celo leto 1903 se bode izdalo 1656 K. Odklonijo se pa: Kus Jozefa, ker ni pristojna v Rudolfovo, Blažič Franc, Grajland Ivana, Gregorč Alojzija in Pissig Ana iz razlogov, da so njih razmere take, da ni dotični občini v takih slučajih, ampak bližnjim sorodnikom za iste skrbeti. Nadalje se odklonijo še naslednje kot neutemeljene prošnje: Marije Mahorčič, Albine Radež, Helene Pirc, Jozefe Našič in Amalije Hočevar. — 3. Gospod župan pojasni sestavo proračuna na temelju upejlanega novega knjigovodstva in na temelju računov za l. 1902. omenja pa, da so postavki nastavljeni, kolikor mogoče natančno, pač pa zagotavlja, da bodo dohodki zaradi raznih zaostankov, kakor tudi zaradi rednega izterjevanja, primerno narastli; izdatki pa pri posameznih točkah zaradi upejlane natančnejše kontrole gotovo se zmanjšali, in da pri tem ne bodo trpele nobene škode javne potrebe naprave. Gospod župan povdarja da, ako ne bi občina morala za razne svrhe donošati izvanredne prispevke, bi bilo denarno stanje dokaj ugodno; ker pa občina skuša vse zahteve, kolikor je mogoče, podpirati, ozirajoč se le na to, da so iste v korist občine, zato bode treba še par let računati z izvanrednimi prispevki od strani občine. Iz druge strani se povdarja, da mestna občina vsako leto amortizira od dotičnih glavnice svoto okoli 4500 in se ista vsako leto zdatno zviša. — Prvotni dolg je znašal 388.550 K, in ta se je do danes znižal na 43.300 K. Ker se je ta dolg napravil večinoma zaradi zidanja davkarije, pošte in hiše za stanovanje ter za sejmišče itd., torej tudi za investicije, katere gotovo obreti nesejo, potem ko bo le občina še nekoliko amortizirala glavnice, bodo te investicije, obresti in amortizacija v kratkem popolnoma pokrivala z letošnjim dohodkom. Dohodki od poslopij in sicer najemnine 9900 K in gostaščina 396 K, in po odbitku od gori navedenega dolga za vodovod izdanih 70.000 K, katero svoto bode obrestoval in amortizoval vodovod v znesku 2450 K, dobimo skupni znesek od 12.746 K kot pokritje, dočim znaša cela potrebščina gornje glavnice za leto 1903 za amortizacijo 4460 K in za obresti 13.302 K. Ako nadalje uštejemo, da bode pošta plačala od 1. avgusta 1903 najemnine 500 K več, potem se bode gotovo v kratkem času ves gori omenjeni dolg od rednih dohodkov amortizoval in obrestoval. Nadalje omenja gospod župan, da bode treba bolj previdno deliti podpore iz ubožnega zaklada in sicer radi tega, ker je občina v letu 1902, kakor tudi prejšnja leta tisoč kron več izdala nego prejela in bode treba skrbeti, da se podpore res le potrebnim delijo in s tem skuša v stroških in dohodkih ravnotežje vzdržati, da se občinski dohodki ne uporabljajo za pokritje primanjkljaja, zato naj se podpore delijo le v okviru razpoložnega pokritja. Gospod župan predlaga torej, da se proračun odobri ter da se za pokritje primanjkljaja pobira za leto 1903: 1. 48% naklada na direktne davke, 2. 18% naklada na užitnino od mesa, vina, vinskega in sadnega mošta; 3. pobiranje pasjega davka po 6 K od vsakega v mestu se nahajajočega psa in slednjič 4% gostaščina. — G. Rosman naglašja, da bi bilo umestno 18% užitnino znižati, katere je gotovo prevelika z ozirom na to, da se ista pobira le v Novem mestu in ne v okolici, kakor to, da je odbor že lansko leto obljubil to upoštevati in isto znižati. Po daljši debati se sklene, da, ker bode drugo leto nekateri izdatki odpadli in ker je torej nupanje, da se dohodki zvišajo, da se bode užitnina primerno znižala. Pri točki „podpore raznim društvom“ 850 K so razni gg. govorniki povdarjali, da je ta točka previsoka z ozirom na sedanje stanje občine. Pri glasovanju je bil sprejet predlog starešinstva, da se razdeli društvom svota 850 K, pač pa, da se da dijaški kuhinji 150 K namesto 100 K, godbi pa pa 250, namesto 300 K. Po prebranju celega proračuna po gospodu županu od točke do točke, kakor o potrebščini tako o pokritju in razlagajoč vsako posamezno točko, predlaga g. dr. Poznik, naj se proračun en-bloc sprejme, kakor je po starešinstvu predložen. Ta predlog sprejme se soglasno. 4. Poročilo policijskega odseka glede na prenaradbo tržnega reda in sicer z ozirom na to, da je od c. kr. stavbenega urada prepovedano, ob ljubljanski cesti postavljati štante, se soglasno odobri. — 5. Prošnja Ane Pissig za podelitev provizoričnega stanovanja v bolnici za silo, se soglasno odbije. Prošnja „Dolenjskega Sokola“ za znižanje najemnine, kakor tudi za odpis dosedanjega dolga v znesku 250 K se odbije z ozirom na to, da ima občina v t. lovarnici vsako leto precejšnje izdatke za orodje, katero se pri telovadbi polomi. Gospod župan prebere dopis glede ustanove pri mornarski akademiji v Reki. — Sklene se z ozirom na to, da ima občina sedaj izdatnih stroškov, da ji ni mogoče kakšen prispevek dati v to svrhu. — Prošnja „Glasbene Matice“ za podporo. Sklene se, da se ista odda finančnemu odseku v pretres. — Ker je dnevni red končan, gospod župan sejo zaključiti.

I. Redni dohodki in stroški.

Potrebščina.

I. Uprava v obče:		kron
Funkcijske pristojbine župana		800
Tajnikova plača		1600

Raderstvo	2400
Prižigalec	576
Gozdni paznik	192
Obleka stražnikom	600
Pisarniške in uradne potrebščine	1400
Vozni troški	100
Odgon	200
Razno	300

II. Uprava mestne imovine:

Davki in ekvivalent	2700
Vzdrževanje mestnih poslopij	2000
Nakup in popraviljanje bišne oprave	500
Nakup orodja in rekvizit	100
Zavarovalnina	134
Gozdni troški	400
Kopališče	500
Sejmišče	300
Razno	300

III. Ceste, ulice, trgi, sejmišče:

Čiščenje mesta	2500
Razsvetljava mesta	1700
Kanali in jarki	200
Razno	450

IV. Zdravstvene in blagotvorne zadeve:

Bolnica za silo	250
Dilančeva ustanova	352
Giselina ustanova	100
Gimnazijskega jubileja ustanova	100
Ustanova povodom 50letnice Nj. Vel.	400
Ubožni in hiralni zaklad	4800
Podpore raznim društvom	859

1. Gasilno društvo	250 K	850 kron
2. Dijaška kuhinja	150 "	
3. Bolnica usmilj. bratov	200 "	
4. mestna godba	250 "	

Konjač	30
Zaklad za stavbo bolnice	895
Razno	240

V. Šole:

Deška šola	560
Dekliška šola	1400
Obrtna šola	300
Zaklad za stavbo dekliške šole	230
Razno	10

VI. Vojaška nastanitev:

Nastanjenje vojakov	540
Razno	50
Redna potrebščina skupaj	31059
Izredna potrebščina	33306
Skupno	64365

Pokritje.

I. Uprava v obče:

Pristojbina za ogleda	50
Pristojbine za razglase	200
Odgon	200
Živinski potni listi	—
Razno	10

II. Uprava mestne imovine:

Najemščina od poslopij	9900
Najemščina od zemljišč	30
Skupila od zemljišč in obresti skupil	1400
Skupila za materijal	10
Užitnina 18%	2250
Doklade 48%	10000
Gostaščina	3000
Tržna štantnina	620
Tržna pristojbina	5000
Mestni lov	30
Pasji davek 6 kron za enega psa)	350
Gozdni dohodki	7000
Priznanila	268
Kopališče	120
Obresti od obligacij	2298
Obresti od aktivnih glavnice	178
V hranilnici naložene glavnice v pokritje	16581
Razno	20

III. Ceste, trgi in ulice:

Razni dohodki	10

IV. Zdravstvene in blagotvorne zadeve.

Bolnica za silo	256
Dilančeva ustanova	352
Ubožni in hiralni zaklad	3800
Zaklad za stavbo bolnice	48

V. Šole.

Zaklad za stavbo dekliške šole	30
Obresti od Arkotove ustanove	235

VI. Vojaška nastanitev:

Povračila vojaštva	119
Skupaj	64365

II. Izredni stroški.

I. Amortizovanje in obrestovanje posojil:

1. Pri mestni hranilnici Ljubljana	28.000 K	
31. decembra 1902 ostanek	20.660 "	1820
Amortizacija in obresti		
2. Pri mestni hranilnici Rudolfovo	77.000 K	
31. decembra 1902 ostanek	74.000 "	4235
Amortizacija in obresti		
Pri mestni hranilnici Rudolfovo	77.000 K	
31. decembra ostanek	75.800 "	4235
Amortizacija in obresti		
4. Kranjski hranilnici v Ljubljani	60.000 K	
Ostanek	59.000 "	2100
Amortizacija in obresti		
5. Kranjski hranilnici v Ljubljani	100.000 K	
Ostanek	99.497 "	3500
Amortizacija in obresti		
6. C. kr. fin. erarju za stavbo davkarije	16.000 K	
Ostanek	6300 "	1872
Amortizacija in obresti		

II. Izredni stroški:

1. Prispevek c. kr. drž. upravi za gradnjo mosta	10.453 K 66 h	
V letnih obrokih po 2000 kron. I. obrok		2000
2. Prispevek eventualno za kanal c. kr. okr. glavarstva		1000
3. Regulacija ceste do Ločne		800
4. Za premestitev pokopališča		1000
5. Za eventualno zgradbo c. kr. gimnazije		4000
6. Prispevek za popravilo kap. cerkve in mežnarije. II. obrok		500
7. Kanal od bolnice za silo do ozke ulice		2340
8. Obresti k zakladu za stavbo bolnice		2904
Skupaj izredni vsi stroški		33306

Glavni pregled.

Potrebščina.

1. Uprava v občini	8168
2. Uprava mestne imovine	6934
3. Ceste, ulice, trgi, sejmišče	4850
4. Zdravstvene in blagotvorne zadeve	8017
5. Šole	2500
6. Vojaška nastanitev	590
Redna potrebščina	31059
Izredna	33306
Skupaj	64365

Pokritje.

1. Uprava v občini	460
2. Uprava mestne imovine	59035
3. Ceste, ulice, trgi, sejmišče	10
4. Zdravstvene in blagotvorne zadeve	4456
5. Šole	265
6. Vojaška nastanitev	119
Skupaj	64365

Red za letne sejme in tržne dni v Rudolfovem)

§ 1. Na vsakdanjem trgu sme se prodajati vse, kar služi v hrano, in pa drva. — § 2. Ob tržnih dnevih, to je: 1. ob sejmiščah, ki se vršijo vsak prvi ponedeljek vsakega meseca, dovoljenih z naredbo c. kr. deželne vlade z dne 16. julija 1875. št. 5177, in ki so ob enem živinski sejm, potem: 2. vsak ponedeljek, ki so dovoljeni z naredbo gubernija v Ljubljani z dne 29. avgusta 1839, št. 20.505, in: 3. vsak petek, ki so dovoljeni z naredbo gubernija z dne 18. junija 1842, št. 14.171, sme se prodajati vse, kar služi za živež s kruhom in mesom vred, surovi naravni pridelki, gospodarsko in poljsko orodje in domači izdelki kmetijstva. — § 3. Ob letnih sejmiščah, katerih je v Rudolfovem vsled privilegija po cesarju Jožefu II. z naredbo dne 22. septembra 1782 ponovljenega — petero, smejo se prodajati vs, pridelki in vse blago, ki ni postavno izključeno iz trgovine. Tako blago, katerega prodaja je vezana na kako koncesijo, smejo prodajati samo taki prodajalci, ki imajo dotično dovoljenje. — 4. Peteri letni sejm so: 1. meseca januarja v torek po sv. Antonu; 2. meseca aprila v torek pred svetim Jurijem; 3. meseca avgusta v torek po sv. Jerneju; 4. meseca oktobra v torek po sv. Lukežu, in 5. meseca decembra prvi torek v adventu. — Živinskih sejmov je 17 na leto, in sicer: 1. ob petih letnih sejmiščah skupaj pet sejmov; 2. ob sejmiščah, to je vsak prvi ponedeljek vsakega meseca skupaj 12 sejmov. Ako bi kateri pod točko 2 navedenih sejmov padel na praznik, tedaj se preloži sejm na prihodnji ponedeljek, ako ne pade na torek za dotičnim ponedeljkom kak letni sejm, kajti v takem slučaju odpade sejmica popolnoma. Vrhu tega je vsak ponedeljek v tednu sejm za prašiče. Na teh 17 živinskih sejmov je dopuščeno prignati naslednja živalska plemena: a) konje; b) govejo živino, kakor: bike, vole, krave, junce, telice, teleta; c) kozle, koze, kozličke; d) ovne (kostrune), ovce, jance; e) prašiče. — § 5. Trg za blago, zaznamovano v §§ 1, 2 in 3, traja od jutra do 4. ure popoldne. Ob tržnih dnevih, zaznamovanih v § 2, je pridržan tržni promet po zimi do 10., po leti do 9. ure popoldne kupovanju na drobno za domače. Do te ure je torej na vsem mestnem ozemlju pod kaznijo prepovedano sleherno prekupovanje vsakdanjih živil, kakor: zelenjadi, sadja, kuretin, maščobe, jaje itd. Izvzeto od te prepovedi je žito, prašiči, tržna roba, kakor: med, suhe češnje na vozeh itd.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnice.

(Razložek). Kuharica (mladi gospi, ko ji je le-ta popravila slovniške napake v njenih kuharskih bukvah): „To je ravno razložek med nama, milostljiva gospa, vi veste kako se piše, jaz pa kako se kuha“.

(Posledica računa). Zdravnik: „Ali ste se držali vedno mojih navodil? Ali ste ves čas prav malo jedli?“ Bolnik: „Odkar sem prejel vaš račun, skoro nič, saj mi ni preostalo drugega“.

(Britko). Pivovarnar (ki je poslal na razstavo pivo): „Kaj mislite da bom dobil za pivo kako odlikovanje?“ Tujec: „Za pivo že ne, toda morda za pivo, ki ga bodo v stanu piti!“

(Večni godrnjač). Gost: Moj sosed vedno godrnja nad jedjo, nobena stvar mu ne dopade, ali je bil vedno tak? Gostilničar: „O, še hujši, prejšnje čase mu jed niti dišala ni, če ni našel v juhi nič las“.

(Poglavitna stvar). Agent: „Naša vina je preizkusil kemik in izjavil, da so prava“. Krčmar: „O, verjamem, toda kdo je pa kemika preizkusil, če je tudi on pravi?“

(Odkritosrčno). A.: „Kje si pa bil?“ B.: „Pri stricu Benjaminu, dalj časa sem mu dolgoval obisk“. A.: „In sedaj?“ B.: „Sedaj mu dolgujem nekaj drugega“.

(Rahlo namigavanje). On: „Zakaj se pa vselej tako veseliš, kadar grem v mesto, draga ženica?“ Ona: „Oh, vedno se nadejam, da boš kaj zame s seboj prinesel“.

(Uganil). Profesor: „Kaj se zgodi s zlatom, če ga pustimo na zraku“. Dijak: „Tatovi ga ukradejo!“

(Lep odgovor). Pri zagrebu žene je mož strašno tarnal takó, da se je vsem pogrebem smilil. Vpraša ga eden navzočih, kateremu pa je bilo znano, da sta živela rajnka in mož v vednem prepiru: „Mož, kakó vendar tako žalujete po ženi, ki sta se ja vedno prepirala?“ — Mož odgovori: „Smili se mi ljubi Bog, ker jo bode moral na večno imeti, mej tem ko sem jaz ž njo le 23 let moral veliko pretrpeti“.

Umrli so:

14. decembra. Dionizij Gogala, c. kr. sočnega sluga sin, št. 1, 5 mesecev, bronchitis.
19. dec. Marija Detela, c. kr. šolskega svetnika soproga, št. 145, 45 let, jetika.
23. dec. Avgust Ziegler, zasebnega uradnika sin, št. 144. 4 in po, meseca, jetika.

Loterijske številke.

GRADEC,	20. decembra	8	75	11	23	49
TRST,	27. „	74	54	24	17	71

Naslednje gospe in gospodje so se za leto 1903 odvezali za novoletna in godovna voščila v korist mestnim revežem:

Gospa Valka Anto ija	Gospod Maselj I.
Gospod Arh Jakob	Mogolič Josip
Bergmann Josip	Mramor Miha
Čečelič Josip	dr. Pajnič Edvard
dr. Detela Franc	dr. Pamer Kaspar
dr. Dolenc Metod	Pauser Adolf
Dolinšek Blaž	Pettauer Leopold
Dovjak Ivan	dr. Ponebšek Jakob
Fajdiga Ignacij	dr. Poznik Albin
Friedrich Bogomir	Rizzoli Emil
Ferlič Janez	Rosman Karol
Gandini Vajkard	Sirnuk Ivan
Gerdešič Josip	Skale Otmar
Golia Ludovik	Skerlj A.
Hočevan Anton	Skopal Hugo
Horvat Urban	pl. Šladovič Simon
Jeraj Franc	dr. Schegula Jakob
Klemenčič Janez	Vadnjal Franc
Kocmur A.	Vertačič Anton
Krajec J. nasledniki	Vidic Teodor
Krek Julij	Virbnik Alojz
Majntinger J.	dr. Volčič Edvard
dr. Marinko Josip	

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

(299—3)

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge tudi od neudov, ter obrestuje iste po

4¹/₂ %

na leto in sicer brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz lastnega plačuje. — Najmanjša vloga je K 2.—

Poštne položnice so na razpolago.

—> Uradne ure vsaki dan od 8.—12. dopoldne. <—

Hranilnica sprejema od strank tudi hranilne knjižice drugih hranilnic, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Vabilo na izredni občni zbor

„Kmetijskega društva“ v Št. Vidu pri Zatičini
registrovana zadruga z omejeno zavezo

kateri se bo vršil

(5)

dne 11. januarja 1903 ob 8. uri zjutraj v prostorih
hišne št. 52 v Št. Vidu pri Zatičini.

Dnevni red: Sklepanje v razpustu društva in slučajnosti.

JOSIP ZUPANC,

tesarski mojster v Toplicah h. št. 6.

vošči

srečno veselo

novi leto 1903

prečastiti duhovščini, carkvenim oskrbništvom, slavnemu občinstvu in vsem rojakom. Ob enem se tudi priporoča za vsakovrstna tesarska dela kakor: stavebe na zvonike in cerkve, ubiranje zvonov in vsakovrstnih kmečkih stavb. Izdeluje stavbe po obrisih ali ustmenih pogojih, po najnižji ceni ter za delo jamči.

(11)

Stanovanje na glavnem trgu štev. 62 v Novem mestu

odda se takoj. Obo obstoji iz 4 sob, čimnate, kuhinje in vso drugo shrambo. — Natančneje v hiši ravno tam.

(4—1)

Preklic!

Jaz Ana Šetina iz Straže prekličem, kar sem pri javni tehtnici v Rudolfovu isrekla razžaljivega zoper gospoda Ivana Ferlič-a ter svoje besede obžalujem.

Rudolfovo, dne 17. decembra 1902.

(3)

Za Rudolfovo in okolico

išče se agent proti proviziji, kateri je pri trgovcih in gostilničarjih dobro znan. Ponudbe pod naslovom „Provision“ na opravništvo „Dol. Nov.“

(6—1)

HIŠA,

na željo tudi nekoliko polja, ležeča blizu župnijske cerkve v Stopičah, se da takoj v najem. Hiša je pripravna za rokodelce ali za penzioniste; v njej se zdaj nahaja tudi mala prodajalna, katera se tudi lahko odda. — Več pové lastnik Ivan Rodič, nadučitelj v Stopičah.

(262—5)

UČENEC

 se takoj sprejme, kateri ima veselje do pekovske obrti ter naj bode 15—16 let star. — Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“.

(277—4)

P. n.

Ker mi moje zdravje ne dopušča veliko dimnikarsko obrt nadalje izvrševati, sem isto oddal mojemu nasledniku gospodu Viljemu Bernard, kateri se bode potrudil slav. občinstvo vsestransko zadovoljiti.

O tej priliki čutim se dolžnega slav. občinstvu, prečastiti duhovščini, gg. grajščakom in slav. občinam, posebej še Novo-meščanom za meni in mojim delavcem izkazano zaupanje se najiskrenejše zahvaliti.

Želim pa tudi vsem skupaj

srečno in veselo novo leto!

(7)

Franc Hönigmann, dimnikar.

Šentjanški premog

se bode dobival po novem letu pri

(13)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastoj in poštnine prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 241—7)

Lepo veliko posestvo

(313—2)

je na prodaj na Ratežu.

Nahaja se isto na državni cesti med Novim mestom in Št. Jernejem, eno uro od Novega mesta. Hiša je v najboljšem stanu, zidana in z opeko krita, v isti se nahaja velika obokana klet in hlev. Hiša je prav pripravna za gostilno. Nadalje se nahajajo 4 novi svinjaki z opeko kriti, pôd in toplar kozolec s 4 štanti, 2 lepa sadna vrta, 1 velik travnik, 1 velik vinograd na novo zrigolan ter z najboljšimi trtami zasajen, 3 deli hoste in veliko njiv, katere se nahajajo skupaj doma. Ravno tako travnik in vinograd. Vse to je za dobiti pod ugodnimi pogoji za 19 000 K. Vse natančneje se izve pri

D. Frančič-u, klobučarju v Novem mestu.

Srečno novo leto

vsem svojim častitim naročnikom!

Velespoštovanjem

se priporočuje v nadaljno naklonjenost
Jakob Mikolič, krojaški mojster.

Rudolfovo 31. dec. 1902.

(12)

Advokat

(266—5)

dr. Viljem Schweitzer

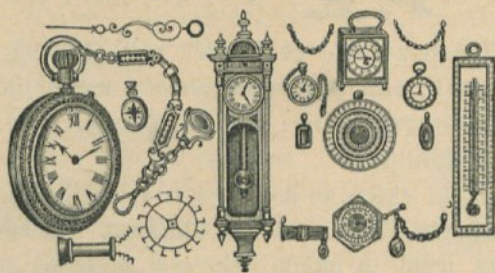
otvoril je svojo pisarno

v Ljubljani

na Kongresnem trgu številka 19.

poleg nunske cerkve

in „Vzajemnega podpornega društva.“

Alojzij Rajec,

zaloga ur, zlatnine, srebrnine in optičnih predmetov
v Rudolfovem, glavni trg 85.

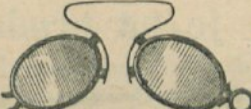
priporoča slavnemu p. n. občinstvu, posebno častiti duhovščini ter gg. uradnikom svojo bogato zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelnastih žepnih ur in verižic, stenskih ur z uhalom in budilnic, zlatih in srebrnih prstanov, uhanov itd.

Cenik žepnim uram:

Najfinejše nikelnaste ure s ključem	od glđ. 2-30 do 5-
" " remontoir	" " 2-35 " 5-50
" srebrne " s ključem	" " 3- " 8-
" " remontoir	" " 4- " 9-
" iste z dvojnimi oklepom	" " 5- " 20-
" zlate ure za dame	" " 13- " 60-
" zlate ure za gospode	" " 25- " 200-

Amerikanske budilke po glđ. 1-50, fine garantirane po glđ. 2-20.

Nadalje priporoča svojo

optično zalogo

najboljše vrste svetovno znanih Rathenov-stekel za oči, vsake vrste v jeklenem, nikelnastem in zlatem oklepu v vseh številkah (concav, convex, periskopisch). Zrakomerje in toplomerje, daljnogled, povekševalna stekla (mikroskope) in razne druge optične stvari po jako nizki ceni.

Po optometričnem zdravniškem predpisu se vsako naročilo točno in vestno izvršuje.

Popravila izvršujem vestno, točno in po prav nizki ceni ter z jamstvom. — Stare žepne in stenske ure se lahko zamenjajo za nove proti primernemu doplačilu.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Stara zlatnina in srebrnina se po najvišjih cenah plačuje.

Slavno občinstvo uljudno vabim, si mojo zalogo o priliki ogledati, brez da bi bil kdo primoran kaj kupiti. (2-1)

UČENCA, kateri je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo, vsprejme takoj Anton Sedlar, kolarski mojster v Novem mestu. (308-2)

Gostilna,

trafika in mala trgovina

se oddajo v najem v Stari žagi (Altsag) pošta Čermošnjice. Natančneje se izve pri g. Andreju Petschauer-ju ravno tam. (9-1)

(304-2)

Priznано najboljši

Jekleni plugi 1-, 2-, 3-, in 4-
Senožetne in mahove, člen-
kaste in diagonalne

brane,

Poljski valji

Sejalnice "Agricola"

Originalno ameriški stroji za košnjo

* * * trave, detele in žita. * * *

Grablje in vile za obračanje sena in žita.

Patentovane sušilnice za sadje zelenjad itd.

Stiskalnice za grozdje in sadje

Hidravlične stiskalnice.

Mlini za sadje in grozdje

Stroji za obiranje jagod

Automatično delujoče patentovane škroplilnice

SIPHONIA za pokončanje trine in rastlinske uši.

Prenesljiva štedilna kotlišča za parjenje krme

izdeluje in pošilja v najnovejši odlikovani sestavi

za seno in slamo za roko stalno in za prevažanje

Mlatilnice s patent. valjastimi podlogami za

roko, gepel in par. Vratila za uprego od 1 do 6 živali,

pa vse druge stroje za kmetijstvo

Vrtnarskega učenca,

15 do 16 let starega, sprejme s 1. februarjem t. l. vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu v uk. Učenec mora biti močne narave, ter slovenskega jezika zmožen i v pisavi. Uk traja 3 leta, je brezplačen, in učenec udobi v tem času tudi obleko, stanovanje ter hrano zastoj. Po prestanem triletnem uku udobi učenec spričalo vrtnarskega pomočnika. Zglasitve sprejema vodstvo na Grmu takoj. (8-1)

Častitim udom družbe sv. Mohorja vljudno naznanjamo, da vežemo

Zgodbe sv. pisma

tudi pri nas v jako lične platnice z usnjatim hrbtom, katere izdelujemo v lastni knjigoveznici. Vezava s platnicami vred velja 3 krone 60 vin. — (Na željo naročujemo tudi izvirne platnice iz Ljubljane in Celovca).

Ravno tako vežemo molitvenik

Slava Gospodu

v lepe platnene in usnjate platnice z rudečo in zlato obrezo.

Ker je naša vezava jako trpežna ter cena nizka priporočujemo se v prav obilna naročila.

(282-4)

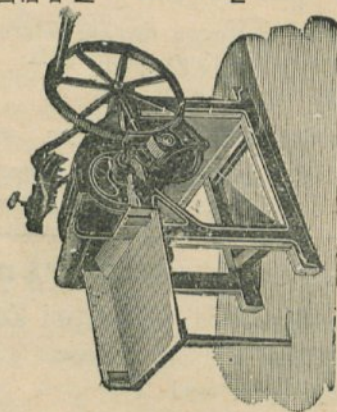
J. Krajec nasl.

knjigoveznica v Rudolfovem.

850 DELAYCEV

USTANOVLJENO 1872

PH. MAYFARTH & Co.
tvarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par
DUNAJ, II, Taborstrasse Nr. 71.

Slamoreznice s patent. valjastimi podlogami in
lahkim tekom
in prihranitvi
moči do 40%.

Mlini za de-
belo moko,
reporeznice.

Najnovejše
žitne čistil-
nice, trijerji,
rebišči za
koruzo.

Stiskalnice

za seno in slamo za roko stalno in za prevažanje

Mlatilnice s patent. valjastimi podlogami za

roko, gepel in par. Vratila za uprego od 1 do 6 živali,

pa vse druge stroje za kmetijstvo

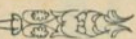
Obširni katalogi gratis. — Zastopniki in prodajalci zaželjeni.

Odlikovan z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bron. medaljami.

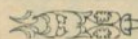
Vstanovljena 1831. l.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Vstanovljena 1831. l.

Družbeni jamstveni zaklad koncem 1901 l. nad 190 milijonov kron.

P. T.

Ljubljana, dne 25. novembra 1902.

Ker zapuša naš dosednji zastopnik g. Josip Medved Novo mesto, izročili smo naše zastopništvo za Novo mesto in okolico trgovcu istotam

gosp. JOSIPU MORAUC-U.

Gospod Morauc prevzel je tudi trgovino gospoda Medveda, katero bode vodil v dosedanjih prostorih, t. j. v hiši št. 94 na glavnem trgu in se bode toraj nahajalo zastopništvo naše družbe v istih prostorih, kakor dosedaj.

Gospod Morauc je pooblaščen za sprejemanje zavarovalnih ponudb in zavarščin ter prosimo sl. občinstvo, da se v vsih zavarovanjih se tičočih zadevah obrne do njega.

(311-2)

Glavno zastopništvo za Kranjsko c. kr. priv. Assicurazioni Generali.

Šivalni stroji.

JOS. MORAUC, Rudolfovo, (preje Jos. Medved.)

Šivalni stroji

Dovoljujem si Vam najuljudneje naznanjati, da sem svojo trgovino založil z raznovrstnim manufakturnim, modnim in konfekcijskim blagom.

V zalogi imam najnovejše površnike za dame, kakor tudi površnike in haveloke za dame, gospode in dečke. Istotako imam v zalogi krasna ročna dela kakor tudi vsakovrstna pripravna darila za vsakogar.

Velika izber najnovejših kravat.

Postrežba točna in solidna. — Dijakom znižane cene.

(312-2)

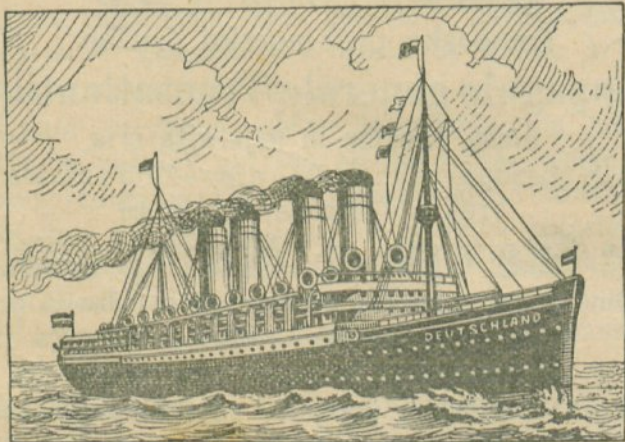
Priporoča se za mnogobrojni obisk z vsem spoštovanjem

Jos. Morauc.

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov,

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto iz Hamburga v Novi-York so:

Deutschland	212 m dolg.	Fürst Bismark	200 m dolg.
Auguste Victoria	168 " "	Columbia	140 " "
Moltke	160 " "	Blücher	169 " "
Pennsylvania	171 " "	Pretoria	170 " "
Graf Waldersee	170 " "	Patricia	171 " "
Palatia	140 " "	Phoenicia	140 " "
Batavia	152 " "	Belgravia	152 " "
Bulgaria	152 " "	Armenia	170 " "

Hamburg-Nowi-York le 6 dni.

Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastreno potrjena agentura

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31, takoj na desno od juž. kolodvora, ob progi električne železnice. (293-3)

Dva glasovirja še v dobrem stanu in **devet orgelj**

manjših in večjih z roko za vrteti, je na prodaj v hiš. števil. 82. v Rudolfovem. (303-2)

2 lepi sortni kravi, 2 1 lep kozolec (doplar) za 6 štantov, 2 voza (1 manjši, 1 večji) in ena velika njiva

je po vredni ceni na prodaj. — Poizve se v Kandiji pri gospodu Janezu Mežnaršič-u. (10-1)

Vljudna prošnja:

Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Stanje vlog 30. junija 1902:
blizu 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1901:
čez 23 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

$4\frac{1}{2}\frac{0}{0}$

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1902: 8,818.060 K 70 h. Denarni promet v l. 1901: 23,559.611 K 20 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za
nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. julija 1902.

(278—4)

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Josip Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,

Matija Kolar,

Ivan Kregar,

Frančišek Leskovic,

veleposestnik v Ljubljani. župnik pri D. M. v Polju.

načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani.

zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“

Karol Pollak,

Greg. Šlibar,

Dr. Aleš Ušeničnik,

tovarnar in posestnik v Ljubljani.

župnik na Rudniku.

profesor bogoslovja v Ljubljani.

(150—14)

Kaznjivo je

vsako ponarejanje edino pravega Bergmann-ovega lilijnega-mlečnega-mila, tovarne Bergmann in drug. Draždane-Tečen ob Elbi. Varstvena znamka: Dva rudarja. — Taisto naredi nežno, čisto lice, cvetočo in mlado zunanost, belo in žametno mehko kožo ter blestečo lepo pôlt. Najbolje sredstvo proti pégam. Komad po 80 h, pri lekarnarju S. pl. Sladovič in trgovcu Alfonzu Oblak v Novem mestu.

Stroje

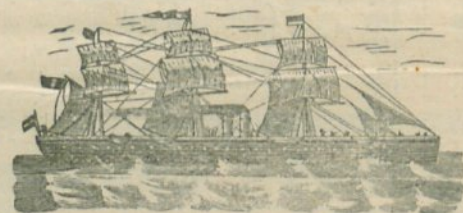
za mlatit, žito čistit, slamo rezat,
gepeljne, klinje, trombe in cevi,
žage, jermena in druge potrebščine
se najbolje in najceneje kupi v
zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 24.

(236—8)

Za
v Avstriji

koncesijo-
vano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

— v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6 —
blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (800—4)

~~~~~  
(294—3)

**Pozor!**

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam  
po najvišji ceni. ~~~~~  
Izposojujem tudi čez pustni čas vlasulje (Baroke) po nizki ceni.  
Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)

~~~~~